

Шочмо эл, порылык да чын верч!

Б У Д Ъ ★ Г О Т О В

27-ше (3778) №,
2026 ий 10 июль,
кугарня

0+

Имде лий

1933 ий 1 февраль годсек лектеш

Ўшан – самырык тукымлан

6-11 июльышто Йошкар-Олаште И.С.Палантай лүмеш
тұвыра да сымыктыш колледжын Национальный
сымыктыш гимназийыштыже илыш шолеш.
Амалже – XVIII Российысе мари́й самырык тукум слёт.
Тушко Мари́й Эл, Татарстан, Башкортостан,
Удмурт республикла, Виче, Пермь, Тюмень
кундемла гыч 80 наре ўдыр-рвезе погынен.

📷 Елена Козлова (Оршанке, Кугунур), Ирина Николаева (Килемар, Арде),
Кирилл Новосёлов (Шернур, Кугу Пүнчер), Эва Александрова (Йошкар-Ола),
София Еремеева (Параньга, Кугу Пумарий).

Оля Майкован фотожо.

Шочмо мари́й
йылмын поянлыкшым
изинек пален кушкеш да
сенгымашке шуэш.

4

«Кок книгагудо –
ик шонымаш» лүман
вашлиймаш Азаново
селаште эртаралтын.

5

Мари́й ўдырамашын
вуйчиемжым Медведево
район У Арбан школ гыч
Варвара Широкова
шымлен.

6

Чолгалык сенгымашым конда

Медведево район Руэм посёлкысо Шуко профилян лицей-интернатын тунемшыже-влак **(снимкыште)** «Территория успеха» всероссийский конкурсын полуфиналыштыже сенгыше-влак радамыш лектынит. Тений ты тагасымашке Российын 50 регионжо гыч вич тўжем утла тунемше ден туныктышо ушненыт. Финалыш 30 команде лектын. Нуно тўрлő заданийым шуктеныт, проектым возеныт да пашаштым ончыкылыклан радамленыт. Ёдыр-рвезе-влак тунемме тőнежыштышт лидер улмыштым ончыктеныт.

Шуко профилян лицей-интернатыште шинчымашым погышо йоча-шамычлан директорын воспитаний шотышто советникше Людмила Гусева кугу полышым пуэн.

Конкурсын финалже Москваште сентябрьште лиеш. Российын тўрлő кундемже гыч сенгышыш лекше чолга тунемше, вуйлатыше, педагог-куратор-шамыч погынат.

*Людмила ГРИГОРЬЕВА ямдылен.
Фотом лицей-интернатын
архивше гыч налме.*

Шнуй верлашке – экскурсий дене

Морко районышто эртаралтше «Сылнымут шошо» усталык конкурсышко ий еда ушнем. Тушто сенгыше-влак сотемдарче, туныктышо, священник Гавриил Яковлевич Яковлев лўмеш премий дене палемдалтыт. Мыйынат тыгай сенгымашем уло. Конкурсышто ойыртемалтше ёдыр-рвезе-влак да туныктышо-шамыч кумда Российысе шнуй верлашке экскурсий дене шукерте огыл миенна. Мемнан школ гыч мыланем да София Алексеевалан **(снимкыште)** тыгай пиал шыргыжалын. Ме Муром, Рязань олалаште, Дивеево, Пощупово селалаште, Матвеевка ялыште лийынна. Шнуй верлаште шуко ум пален налынна. Уста поэт Сергей Есенинын шочмо Константиново селажым кугешнен онченна. Сылне вершөр кумылым нўлтен.

Арын черкысе Николай ачалан, районысо туныктым пўлкан тўн методистше Светлана Леонидовна Александровалан мыланна ты-

гай чапле пўлекым ыштымыштлан тауштена. У шўлыш дене пойдаралтын, ончыкыжымат сылнымут пашам возаш кумылангынна.

*Мария НИКОЛАЕВА.
Морко, Эгерсола.
Фотом школ архив гыч налме.*

Кочкаш ямдылаш йўратеда? Тугеже мастарлыкдам «Кухня. Дети» конкурсышто ончыктыза. Моштымыдам видеош войзыза да кухня.дети сайтыш 16 август марте йодмашым колтыза.

Ола да ял кумдык тўзланyme нерген интернет гоч каласкалаш кумылан-влак «Блогеры благоустройства 2.0» II всероссийский конкурсышто усталыкыштым терген кертыт. Йодмашым 15 август марте колташ лиеш. Тўрыс увер – россия-территория-развития.рф сайтыште.

Весела кумылан ёдыр-рвезе-шамыч, чолга койышдам «КВН.Первые» модмаште ончыктыза. Командым чумырыман, мыскара-влакым шоныман да 31 декабрь марте йодмашым колтыман. Кумданрак projects.pervye.ru сайтыште лудса.

«Пушкин карт» дене пайдаланен, ача-ава дене пырля тоштерыш, театрыш але ончырыш миен толза. Лишыл егда-влаклан билетым 10 процентлан шулдырак ак дене 15 август марте налаш лиеш.

17 июлышто Морко район Унчо селаште сўан дене кылдалтше йўла-влакым «Сўан пайрем» регион-влак кокласе фестиваль-конкурсышто ончыктат. Ты кечынак тушто «Путь ремесла: от идеи к результату» форум почылтеш.

Тений Марий Эл Республикыште кугыжаныш экзаменым 2,7 тўжем утла выпускник кучен. 44 тунемше тўрлő предмет дене 100 баллым поген. Тышеч визытынже кок предмет дене 100 баллым налын.

Мари́й самырык тукум слётым почмо годым.

Ўшан – самырык тукумлан

Тўгалтышыже – 1-ше лаштыкыште.

Тўн шонымаш шукталтеш

Мари́й самырык тукум слётыш мер паша деке кумылан, калыкын ончыкылыкшо верч тургыжланыше да тачысе кечыжым саемдаш тыршыше ўдыр-рвезе-влак ий гыч ийыш погынат. Эртыкым шергалаш гын, кумдан палыме ятыр ег шке жапыштыже ты погарняш участник семын ушнен. А кызит тўвыра але кугыжаныш аланыште пашам ыштат. Тўгеже слётын тўн шонымашыже – калыкым ончыко вўден кайыше егым куштымаш – тўрысnek шукталтеш.

– Мер аланыште тыршаш ямде улшо, кугыжаныш кучем органыште пашам ышташ шонышо ег-влакым ямдылена. Слётын выпускникше-шамыч кызит ты мероприятийын организаторжо радамыште улыт. Ятырын лўмлў ег лийыныт. Ме тидын дене кугешнана, – палемдыш Мари́й Оны́жа Эдуард Васильевич Александров.

Тунемше ег ончыко кая

Арня наре жапыште слётын участникше-влак уш-акылыштым тўрлў могырым пойдареныт. Мари́й Элыште виянше туризм, цифровой

тўняште мари́й йылмын верже нерген мутланеныт, демографий шотышто шинчымашым келгемденит, проектым чын возаш тўнемыныт. Мастер-класслаште кидпашалан шўмангыныт, модмаште жапым веселан эртареныт, Йошкар-Олан сўрал вержымат ончен савырненыт. Тале гармоньчо ден тўмырзў-влак семўзгарыштым чыла вере пелен налыныт. Ты кечылаште мари́й муро рўдола мучко шергылтын, тывырдык кажне егын чонжым савырен.

Ўмырашлык сай йолташ

Слётышто ылыжше пенгыде кыл ўмыраш. Самырык ег-влак арня наре жапым пырля эртарыме годым ончыкылык нерген мутланеныт, изи тўл воктене чоным почыныт, ум иквереш тўнемыныт. Тыште вашлийме йолташ илышыште ўшанле энгертышыш савырна. Ўдыр-рвезе-шамыч палыме лийыт да ешым чонгат. Ты ой дене Оршанке район Кугунур школышто труд урокым туныктышо да директорын воспитаний шотышто советникше Елена Козлова тўрысnek келша.

– Слётыш нылымше гана ушне-нам. Икымше гана 2023 ийыште Кужэ́нгер район Руш Шойышто лийынам. Тунам ятыр сай егым вашлийынам. Шернур район гыч

**Юлия
Ягодарова,**

«Ямде лий» газетын юнкоржо,
Мари́й самырык тукум слётын
участникше, Советский район
Кельмаксала гыч:

– Слёт нерген ончыч колынам
ыле, тений ушнаш пиал шыр-
гыжале. Тыште шуко ум пален
налынам, икоян ўдыр-рвезе-
шамычым вашлийынам. Икым-
ше кечынак мемнам ныл лужа-
лан пайленыт. Кумшо лужаштем
латкумытын улына.

Ольга Горохова дене кызитат
кылым кучена. Йолташ ўдырем
мыйын семянак школышто пашам
ышта, – каласыш Елена Семеновна.

Калыкым пагалыше, йўлам жап-
лыше, шочмо мари́й йылме дене
кутырышо самырык-влак Россий
мучко ятырын улыт. Эн устаже, чол-
гаже Мари́й самырык тукум слё-
тыш ушна. Ты погарня мари́й калы-
кын ончыкылыкшо волгыдо, пиалан
лиеш манын ўшаным шочыкта.

Оля МАЙКОВА.
Авторын фотожо-влак.

Чевер саска

Кенгеж пагыт саскалан поян. Ме авам
дене снегым погаш миенна. Тений мот-
коч шуко, погаш веле ит ўркane. А пушы-
жо, тамже могай! Ме кок ведрам
погышна. Кайык мурым ко-
лыштын, тўрлў нерген куты-
рен, шонкален, ведран тем-
мыжымат ышна шиж. Теве
мом шекланышым: ўмылан
верыште снеге шолдыраак,
кечаныште тыгыдыраак.

Юлия ЯГОДАРОВА.
Советский, Кельмаксала.

Кавасе шўдыр гай

Ача-авам дене сне-
гым погаш кажне
ийын коштына. Тудо
чевер тўсшў дене ка-
васе шўдырым ушеш-
тара, ямле пушыж дене –
тамле-тамле омым. Мотор
саскам погаш моткоч келша.
Иктыштым вигак ужын кўр-
лын налаш лиеш, весышт
шудо коклашке «шылын
шинчыныт». Ведратым пи-
сын темынет гын, олыкышто

кочкаш от ярсе. А мўнгыштў,
ўмбал, сакыр дене варен, шер
теммеш авызлет. Тыгодым
шинча ончылнет пеледышан,
тўрлў пушан олык сўретлал-
теш, пылышлан кайык муро
солнымыла чўчеш. Снеге
идалык мучко ок куш, садлан
тудым морозилкыш кыл-
мыкташ оптена. Телым кок
пачаш тутлыраак чўчеш!

Ксения СТОЛЯРОВА.
2-шо номеран Морко школ.

Марий Элем

Марий улам, марла ойлем,
Садлан элем ден кугешнем.
Вет шочмо вер эн шерге.
Тый тудым чот переге!

Кеч-куш тораш тый кае
Куатле пүркыт гае.
Ура чонет ўжеш садак
Шке шочмо ялышак.

Марий Элем, сөрал кундем,
Пашаче, поро калыкем,
Вует сакаш ит тошт тетла,
Лият эше виян эрла!

*Полина БУРКОВА.
Марий Турек, Ардор.*

Марийын йүкшө ок йом

Шочмо йылме нерген шоныма-
шем ий гыч ийыш вашталтеш. Тудо
кажнылан эн шерге лийшаш. Кова-
мын ойлен кодымо шомакшым
эре ушыштем кучем. Тудо каласен:
«Шке йылмет дене сайын кутыраш
тўнгалат гын, пагалыме айдеме лият.
Тыйым кеч-куштат шотан айдемы-
лан шотлаш тўнгалыт». Кызытсе
илишым шагал умылем, но ковамын
ойжым шарналтен, ешыште марла
мутланена. Марий тўвырам аклена,
марий книга-влакым лудына. Шко-
лыштат марла мутланаш ом вожыл.
Тўрлө конкурсышто мастарлы-
кем тергем. «Ямде лий» газетымат
йоратен лудам. Йоча-влакын возы-
мыштым йўкынак лудаш тыршем.
Тыге шочмо йылмын ныжылгылык-
шым утларак шижам.

Самырык тукум шочмо йылмыж
дене кугешна, мутлана гын, марий-
ын йүкшө нигунам огеш йом. Шоч-
мо йылмым йоратыше ег нигунам
осалым ок ыште, шочмо млан-
дыжым акла, ача-аважым пагала.

*Юлия МАКСЮТОВА.
Волжский, Карай.*

Шочмо йылме эн шерге

Марий йылмын моторлыкшым
аклыше, тудым тўрлө могырым
шымлыше ўдыр-рвезе-влак
шинчалан вигак пернат. Нуно
уш-акылыштым олимпиады-
лаште, тўрлө модмаште тергат,
мастарлыкшым сылнымут
конкурслаште ончыктат. Нунын
радамыште – Советский район
Кельмаксола кыдалаш шко-
лышто тунемше Виолетта
Трифонова (**снимкыште**).

– Районышто да респуб-
лиkyште почеламутым сылнын
лудмо, сочиненийым але эссем
возымо конкурслаште 5-ше
класс гычак шке вием тергем.
Тиде тунемме ийыштат чолга
лийынам. «Марла чын возе-
на» тўнямбал акцияш, Марий
Элын 105 ияш лўмгечыжлан
пўлеклалтше «Шочмо вер – Ма-
рий кундем» да «Живи, язык мой
родной!» регион-влак кокласе
онлайн-конкурслаш ушненам.
«О, мўкш ава гай шочмо йылме»
сылнымут тагасымаш поснак
ойыртемалтше лийын. Марий
тиште кечын М.Шкетан лўмеш
Марий кугыжаныш драме теа-
трын сценыштыже выступатле-
нам. Тиде тат мыланем шерге.

*Виолетта Трифонова ден
марий йылме ден литературым
туныктышо И.В.Караваева.*

Сенгымашыш шуаш шке вийлан
ўшаныман, лўдман огыл, – ойла
Виолетта.

Ўдыр дене марий йылме
дене олимпиаде годым па-
лыме лийынна. Республикасе
йыжынгыште тудо икымше ве-
рым налын.

– Шочмо йылмем мый изи-
нек пален кушкам. Школыштат
йоратен тунемам. Туныктышем
Ирина Валерьяновна Караваева
марий йылме да литератур деке
шўмангден мошта, келге шинчы-
машым пуа. Садлан олимпиа-
дыштат лектыш куандарыше, –
палемда ўдыр.

Виолетта индешымше клас-
сым тунем пытарен, тўн
шинчымаш нерген ат-
тестатым кидышке на-
лын. Туге гынат шочмо
школжо дене чеверласаш
ок вашке. Умбакеже шин-
чымашым шочмо шко-
лыштак налаш шона.

*Оля МАЙКОВА.
Фото-влакым еш
архив гыч налме.*

Ушан ой

Йылмет – калыкемын
ом чонжо,
Чавайнын, Шкетанын
мурного.

Зоя ДУДИНА.

Метаграмме

Л буква ден тўнгалам,
Сурткайык мый лиям.
Ик букважым вашталтет гын,
Ушкаллан кочкыш мый лиям.

(Лўдо – шўдо).

М буква ден тўнгалам,
Олыкышто мый шочам.
Ик букважым весемдет гын,
Водарыштат мый лиям.

(Мор – шор).

Пайремыш – еш дене

Морко посёлкышто эрта-
ралтше «Колумб лудмаш»
сылнымут пайремышке еш
дене ушненна (снимкыште).
Мый тыгай фестиваль-кон-
курсшто икымше гана ли-
йынам. Тушко түрлө вер гыч
йоча, туныктышо, ача-ава-
влак погыненыт. Нуно уста
поэтын почеламутшым мар-
ла да рушла лудыныт, мурым
муреныт, шке возымо сыл-
нымутышт дене палдареныт.
Ме «Еш дене лудмаш» таңа-
сыште Валентин Колумбын
«Шочмо йылме» почела-

мутшым лудынна. Кум ияш
Арина шўжарем ойлен огыл
гынат, сылне марий тувы-
рым чиен, мемнан пелен йы-
выртен коштын. Мый 10 гыч
14 ияш марте ўдыр-рве-
зе-шамыч коклаште мастар-
лыкем терген онченам.
Йоча-влак пеш сылнын,
чаткан лудыныт. Мыланем
пайрем келшен. Весканат
ушнаш шонем.

Виктория ИВАНОВА.
Звенигово, Выльыпсоло.
Фотом еш архив гыч налме.

КОЛУМО

эт, писа...
мер па...ен

«Кок книгагудо – ик шонымаш»

Тыгай лўман вашлиймашым
Советский район Михайловка
селасе книгагудышто эрта-
ренна. Тушко унала Медве-
дево район Азаново селасе
книгагудо пашаен-влак да
йоча-шамыч миенна. Эн он-
чыч палыме лийынна. Вара
икшыве-влак «Таза лияш
сай» квест-модышыш уш-
неныт (снимкыште). Кок ко-
мандылан шелалтын, марш-
рут лаштыкым налын, «ЗОЖ»
викторине, «Уштодыш»,
«Калыкмутым пого», «Лўм-
лө спортсмен-влак», «Пай-
дале да уда кочкыш»,
«Шем яшлык», «Спортивный»
станцияла еда коштыныт.

Заданий-влак онгай лийы-
ныт. Кок командыжат тыр-
шен, уш-акыл пўсылыкшым
да чулымлыкшым ончыктен.
Кажне участник грамот дене
палемдалтын.

Тыгай вашлиймаш кўлешан
да пайдале. Йоча-шамычла-
нат келшен: у йолташым
муыныт, жапым онгайын эр-
тареныт. Кугыен-влак паша
опытышт дене палдареныт.
Михайловка книгагудын па-
шаенже С.В.Моторовалан
кугу таум ойлена.

Эмилия РОМАНОВА.
Медведево, Азаново.
Фотом книгагудын архивше
гыч налме.

Йöратыме книга

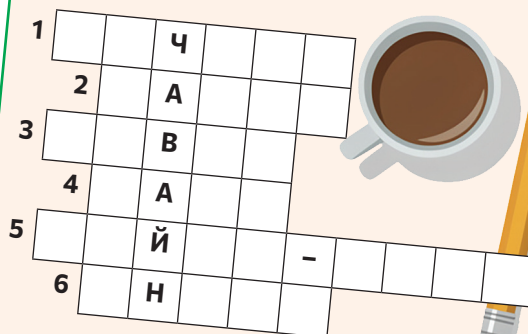
Могай мыйын йöратыме книгаг? Тиде йö-
дыш шотышто ятыр шонкаленам. Чонемлан
келшыше шүко книга уло. Эн йöратымыже
энциклопедий. Тиде тыглай книга веле огыл,
тудо мучашдыме шинчымаш пашам. Янлык
але кушкыл, планет, шўдыр да моло нерген
шүко онгайым пален налаш, шинчымашым
пойдараш лиеш. Энциклопедийым моторын
сöрастарыме. Мыланем ончаш келша.

Школыш коштмо годым мöнгö пашам
ыштыме годымат энциклопедийым кучыл-
там. А окружающий мир предмет дене янлык,
кайык, кушкыл нерген сераш кўлеш гын,
энциклопедий – икымше полышкалышем.
Тудым мый моткочак аклем.

Кира АЛЕКСАНДРОВА.
Морко, Коркатово.

Кроссворд

С.Г.Чавайнын икшыве-влаклан возымо
почеламут ден ойлымашыже-влакым паледат мо?
Клеткылаш возыга.

Курчак шымлаш шўмангден

Марий калык вургемым тўткын ончет гын, тудым книга семын лудаш лиеш. Йошкар шўртө дене тўрлымө тамга вургемын озаж нерген ятыр увер дене палдара. Медведево район У Арбан кыдалаш школышто түнемше Варвара Широкова (**снимкыште**) школ пеленысе тоштерыште аралалтше тўрлө тувырым «чийыше» курчак-влакым ужмеке, нунын ойыртемышт нерген утларак пален налаш кумылангын.

– У Арбан школ пеленысе тоштер кок пөлеман. Иктыштыже төнежын эртыкше, чапланыше ту-

немшыже-влак нерген увер-шамыч аралалтыт, кокымшыжо калык дене палдарыше экспонат-влаклан поян. Марий тувыран курчак-шамыч поснак ойыртемайт. Тудым краеведений кружокым вўдышö Людмила Аркадьевна Яндыганова «Иглой рисует красоту» ончерыш чумырен. Тувыр тўрлө – тошто сынанат, тачысе кечылан келыштарымат, – ойла Варвара.

Ўдыр марий калык вургем нерген ятыр уверым тоштерыште пален налын. Книгагудышто, интернетыште кычалын, кугы-

ен-шамыч деч йодыштын. Иктешлымашыжым «Курчак-влак монгерген туштат?» шымлыме пашаште возен коден. Вуйлатышыже – Л.А.Яндыганова.

– Ончыч эрвелмарий-влак ош куэм гыч тувырым ургенят гын, жап эртымеке, тыгыде клетканым кучылташ тўнгалыныт. Курымарий тувыр тўрлө тўсан тасмалан да шерлан поян. Олыкмарий-влакым ончалаш гын, кажне район ден округышто тувыр шкешотан, ўдырамаш-шамычын вуйчиемышт öрыктарыше. Йўдвел-эрвел могырышто илыше-влак вуйышкышт шымакшым шынденят, Йошкар-Ола, Медведево, Оршанке могырым – сорокам, Моркышто, Звениговышто, Волжскийыште – шарпаным (нуным эше шарпанан-нашмакан марий манят). Тоштерыште аралалтше ик курчакын вуйыштыжо – шурка. Тудо ик эн тоштылан шотлалтеш. А самырык-влаклан чаравуя кошташ лийын, – палдара ўдыр.

Шымлыме пашаж дене Варвара «Малые Евсеевские чтения» регион-влак кокласе шанче-практике конференцийыш ушнен да 3-шо вер дене палемдалтын.

*Оля МАЙКОВА.
Фото-влакым школ да еш
архивла гыч налме.*

Кидмастар дене вашлиймаш

Морко посёлкысо Йоча книгагудышто кенжежымат калык лын. Икшыве-влак книгагудышто, тўрлө меропрятийыш ушат. Шукерте огыл «Гений места» ден «Культура для школьников» проекта кышкарыште руш тўвыра дене келгынрак палдаренна. Йочам ашнаш налше еш-влакын «Родник» клубын да «Движение Первых» толкынын участникше-шамыч шкеныштым чолган ончыктенят. Йоча сымыктыш школын педагогшо Светлана Русбиевна Дмитриева хохлома тўр да мезенский сўретлымаш нерген каласкален.

Хохлома тўрыштö шöртнö, ужар, йошкар тўсым кучылтыт. Мезенский сўретлымаш калыкын тўняумылымашыжым почын пуаш полша. Кажныжым тўткын ончымо шуэш. Ты технике нерген пален

налмеке, йоча-шамыч шкешат сўретлаш кумылангыныт. Кухньышто кучылташ келшыше пу арверлам сöрастареныт (**снимкыште**).

Калык тўвыра – кугу поянлык. Тидым вашлиймашке ушнышо-

шамыч раш умыленят. А кидпаша налме шинчымашым пенгыдемдаш полшен.

*Виктория ЕМЕЛЬЯНОВА.
Морко посёлко.
Фотом книгагудын архивыш гыч налме.*

Сөрал кундем

Кенгеж каникулем моткоч веселан эртарем. Иырым-йыр сылне пүртүс, чевер кече, яндар юж... Яра жапат шуко.

Ме еш дене түрлө верым ончен кошташ йоратена. Экскурсий йоным кучылтын, пошкудо кундемышке миен толына. Верысе пүртүсым ончал савырнена. Теве шукерте огыл Татарстан кундемыште лийынна. Кукмарий велне öрыктарыше вер уло. Тудым Марс маныт. Йошкар курык, онгай ландшафт шукерте лийше планетым ушештарат. Туге чучеш, пуйто тый мландымбалнат отыл. Тора сандалыкыш логалме гай чучеш. Йошкар курыкым кидем денат кучен ончышым, кўзышымат. Авам фотом ыштыш

(снимкыште). Тиде вер шуко жаплан шарнымашеш кодаш. Кумылда уло гын, теат миен толза.

Паша УХОВ.
Йошкар-Ола.

Фотом еш архив гын налме.

1709 ий 10 июльышто Полтава крeдалмаште Петр I кугыжан вуйлатыме руш армий швед-влакым сeнгeн.

10 июль Россияыште Воин чап кече семын палемдалтеш.

1943 ий 12 июльышто Кугу Ачамланде сар годым Прохоровка посёлко воктене совет да германский армий-влак коклаште танк дене пеш кугу крeдалмаш лийын.

1944 ий 13 июльышто совет войска-влак Литван рўдолажым, Вильнюсым, фашист тўшка деч утареныт.

1410 ий 15 июльышто руш войска-влак да нунын союзникышт Грюнвальд крeдалмаште немыч рыцарь-шамычым сeнгeныт.

• Изи озавате •

Мöрым кузе тамлешташ?

Пакчаште кызыт емыжлын. Нуным, вондо гыч кўрлын, шўалтен, вигак тамлаш але, сакырложаш да шөр дене варен, тутло йўышым ышташ сай. Мöрым шоколад дене кочкаш тамле.

11 июль – шоколадын тўнямбал кечыже

Кўлыт: мөр, шоколад (могай келша, тугайым кучылтса), кондитер шавыш.

Саскам лышташыжым корандыде мушса, коштыза да 1-2 шагатлан холодильникыш шындыза. Шоколадым шолшо вўд ўмбалне левыктыза. Мöрым, лышташыж гыч кучен, левыктыме шоколадыш чыкен лука. Келшыше семын сöрастарыза. Пергамент дене леведме онгаш пыштыза. 15-20 минутлан уэш холодильникыш шындыза.

14 июль – шоптырын кечыже

- Тўнямбалне 150 наре түрлө сорт шоптыр уло. Кажныже ойыртемалтше таман.
- Тудо С витаминлан поян. Нормым ситараш ик кечыште 35-40 пырчим кочман.
- Шоптыр Антарктиде ден Австралийыште гына огеш куш.
- Кўчымö шоптырышто аскорбин кислота ныл пачаш шукурак. Саска кўмö дене пайдале витамин-влак шагалемыт.
- Шоптыр лышташан чай вўргорно пашам саемда, вуйдорыкым вянгда.

0+

Газетым Кыл, информационный технологий да массовый коммуникаций сферым эскериме шотышто федеральный службын Юл кундем федеральный округысо управленийыштыже регистрироватлыме.
Номер – ПИ № ТУ52-01404, 2023 ий 22 сентябрьыште пуйымо.

Марий Эл Республикысе «Марий Эл» увер агентстве» КАУ.
Директор – Е.И.КУЗНЕЦОВ.
Тўн редактор – А.Н.ГРИГОРЬЕВА.

Индекс П4696.
Тираж 1500 экз.
Заказ
Формат – А-4-8.

Учредитель-влак:
Марий Эл Республикысе Тўвыра, печать да калык-влакын пашаш шотышто министерстве, Марий Эл Республикысе «Марий Эл» увер агентстве» КАУ.

Редакций да издатель: Марий Эл Республикысе «Марий Эл» увер агентстве» КАУ, 424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалькыше урем, 20-шо пöрт. Тел. 8(8362) 45-22-82.

Газетым редакцийыште погымо да верстатлыме, «Марий Эл Республикысе Правительствын типографийже» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме.
Типографийын адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.
Печатьыш пуйымо жап – 14-00, фактически – 13-00.

Авторын да редакцийын шонымашышт түрлө лийын кертят. Серыш-влак мөнгеш огыт колталт. Ак – кутырен келшыме почеш.

vk.com/yamde_lii
t.me/yamdelii
yamde_lii@mail.ru
yamdelii@mediamari.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресше: ямделий.рф

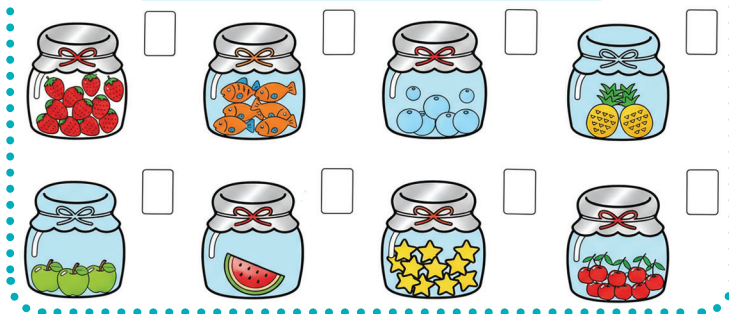
У конкурс

Кенгеж кече шырғыжеш,
Лыжга мардеж пуалеш.
Пакча сомылым ыштена,
Кугу мörым погена.

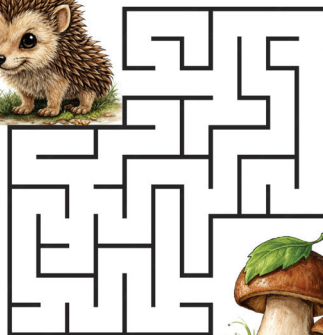
Анна САВИНОВА.
Волжский, Пётъял.

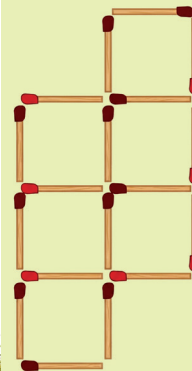
А ну-ка, шотлыза!

Шоншылан понго марте
миен шуаш полшыза.

Кок шырпе пырчым
чын коранден, икгай
ныл квадратным ыштыза.

Латкок «ыр»

Яра клеткылашке кум буква
гыч ешарен, -ыр мучашан
латкок мутым возыза.

1. Вургем. 2. Марий калык семүзгар. 3. Тамле кочкыш. 4. Кайык. 5. Куралме пасу. 6. Рүзалтет да йонгалтеш. 7. Кочкыш. 8. Кидпаша ўзгар. 9. Пакчасаска. 10. Йыргешке кинде. 11. Ўдырамаш вургем. 12. Марий калык семүзгар.

1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				

Сүрөтым чиялтыза

Вот вет, кузе вет

Изи рвезым кенгеж каникуллан
ялыш коча-коваж деке уналыкеш
кондат. Икана уныка коважын уш-
каллан вўдым йўктымыжым ужеш
да ойла:

– Теве кузе шōрым вўд дене ва-
рат улмаш!

Мику компьютер модыш дене
модеш. Аваже лишемеш да йодеш:

– Эргым, аквариумышто кол-
влакын вўдыштым вашталтенат?
– Авай, нуно улшо вўдшыMAT эше
йўын пытарен огытыл...

– Авай, авай! –
уло кертмын
Маша кычкыра. –
Мый пучымышым шолтенам!
– Могай пучымышым шолтенат,
ўдырем?
– Пельменяным...

– Сану, молан шымше гана по-
чела пўетым мушкат? – изи эргыж
деч ава йодеш.

– Авай! Тылеч вара тый ик арня
«Пўетым муш!» манын витараш от
тўнал, шонем...

